

Pichne 156, 069 01 Snina
IČO: 37947010
tel.: 0911-779020, e-mail: info@zelenykamen.sk

Ministerstvo životného prostredia SR
sekcia kvality ŽP
odbor hodnotenia a posudzovania vplyvov
Nám. Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

V Pichnom 31.7. 2009

VEC: Stanovisko a pripomienky podľa ustanovenia § 23 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov k zámeru Zábavný park Vtáčie údolie.

Sme občianske združenie ktorého cieľom je brániť prírodu a krajinu predovšetkým pohoria Vihorlat a jeho okolia, presadzovať environmentálnu, sociálnu a ekonomickú spravodlivosť, rozvíjať demokraciu a otvorenú občiansku spoločnosť, podporovať vyvážený rozvoj regiónu, posilňovať efektívnu účasť občanov na rozhodovaní o veciach verejného záujmu.

Pripomienka č. 1

Navrhovateľ v zámere uvádza ako jeden z hlavných dôvodov ekonomický prínos regiónu, zvýšenie zamestnanosti apod.

(viď napr. str. 26 zámeru, kde je uvedené, že „Realizácia zámeru jednoznačne poskytne priestor pre ekonomický rozvoj regiónu východnej časti Prešovského kraja, prispeje k zlepšeniu situácie v sociálnej a kultúrnej oblasti a celkovému zvýšeniu štandardu života v danom území.

Prílev návštevníkov do zábavného parku v riešenom území neprispieje k nárastu tržieb len pre investora, ale výrazne sa ovplyvní ekonomická situácia obyvateľov okolitých obcí a celého okresu Humenné.

Jedným z najväčších pozitív zámeru je zvýšenie zamestnanosti priamym vytvorením pracovných príležitostí výstavbou a následnou prevádzkou zábavného parku. Zároveň dôjde k rozvoju služieb v obchodnej sfére, reštauračných službách, stavebníctve, remeselnej výrobe, zvýšeniu návštevnosti v okolitých rekreačných strediskách, čo prinesie nárast pracovných príležitostí v daných odvetviach vzhľadom na zvýšený dopyt.

Zlepšenie technickej infraštruktúry územia a vytvorenie komplexu poskytovaných služieb prispeje k rozmachu cestovného ruchu v regióne.“

pričom však nikde v zámere (viď zoznam textovej a grafickej dokumentácie a zoznam použitých materiálov uvedených na strane 147) nie je uvedené, na základe akých poznatkov k tomuto tvrdeniu dospel. Nie je uvedený žiaden odkaz na nejakú relevantnú ekonomickú štúdiu, ktorá by toto tvrdenie potvrdzovala, ktorá by odhadovala návratnosť investícií,

reálnosť a zmysluplnosť propagovaných cieľov, ktoré by mali byť dosiahnuté. Z tohto hľadiska považujeme citované tvrdenia za zavádzajúce.

Rovnako sa v celom texte zámeru neobjavujú zásadné informácie, ako napr. aký najbežnejší typ návštevníkov zábavného parku sa očakáva z hľadiska spôsobu dopravy, dĺžky pobytu, solventnosti, národnosti, ich počtu; ako sa navrhovateľ vyrovná s faktom, ak sa jeho optimistické predpoklady nenaplnia a zábavný park nenaplní jeho očakávania z ekonomického hľadiska (napr. na základe prebiehajúcej ekonomickej krízy) avšak dôjde k realizácii výstavby zábavného parku a teda k devastácii súčasného prostredia.

Pripomienka č. 2

V celom texte zámeru sa nijakým spôsobom nevyhodnocuje dopad a vplyv navrhovaného zámeru na širšie územie než sú katastre dotknutých obcí. Je nepochybné, že uskutočnením a realizáciou zámeru v navrhovanom rozsahu dôjde k výraznému ovplyvneniu regiónu v širšom meradle a to vzhľadom k predpokladanej návštevnosti zábavného parku a charakteru zámeru výstavby zábavného parku. Domnievame sa, že uskutočnenie zámeru sa významnou mierou dotkne intenzity miery dopravy v celom okrese Humenné, a to výrazným zintenzívnením automobilovej dopravy, čo bude mať za následok výrazné zníženie kvality zdravého života obyvateľov humenského okresu, z hľadiska hluku z dopravy, bezpečnosti, tlakom na výstavbu nových cestných komunikácií, zvýšeným počtom automobilov apod. V texte zámeru sa (aj to nedostatočne) navrhovateľ zaoberá len vplyvom dopravy v bezprostredne dotknutom území. Požadujeme preto, aby správa o hodnotení dôsledne zhodnotila vplyv zvýšenia intenzity automobilovej dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov v širšom okolí a to minimálne z hľadiska celého okresu Humenné.

Rovnako sa domnievame, že zábavný park je svojim charakterom cudzím a umelým prvkom v území, ktorého existencia môže vyvolať rôzne dopady (a to z hľadiska myslenia a správania sa dotknutých obyvateľov, ktorí, v záujme prosperity svojej i zábavného parku, budú nepriamo nútení k správaniu, ktoré túto prosperitu zabezpečí, čo môže viesť k degradácii hodnôt a životného štýlu dotknutých obyvateľov; alebo napr. z hľadiska typológie návštevníkov zábavného parku, ktorí by do regiónu z iného dôvodu neprišli a rovnako tak budú predstavovať cudzí a umelý prvok, majúci dopad na myslenie a správanie dotknutých obyvateľov atď.) a ktorých vplyvu sa obávame. Požadujeme, aby správa o hodnotení zahŕňala a dôkladne sa vysporiadala i s týmito aspektmi a dopadmi realizácie zámeru, vzhľadom k tomu, že tieto aspekty jednoznačne predstavujú predpokladané vplyvy či už priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé alebo trvalé a to z hľadiska pohody a kvality života v subjektívnom i objektívnom ponímaní (vrátane dopadu na obyvateľov v blízkosti situovanej rímskej osady Podskalka).

Pripomienka č. 3

V zámere sa predpokladá s výstavbou golfového ihriska, avšak v žiadnom z jeho častí nie je spomenutý fakt (s výnimkou poznámky na strane 131 o tom, že sa pri údržbe golfového ihriska neodporúča používanie pesticídov), že na údržbu a prevádzkovanie kvalitného golfového ihriska je potrebné značné množstvo zdraviu i inak škodlivých chemických látok. Požadujeme preto, aby v správe o hodnotení bolo dôsledne zhodnotený prípadné používanie chemických látok na prevádzkovanie golfového ihriska a aby zhodnotila ich vplyv na životné prostredie a dopady, ku ktorým ich používaním dôjde (najmä z hľadiska dopadov na človeka, vodu a biotické prostredie).

Pripomienka č. 4

Na strane 29 textu zámeru sú uvedené zákonné požiadavky pre realizáciu zámeru podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V tejto súvislosti poukazujeme na skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 28 sa rozhodnutie o povolení činnosti ktorá môže mať negatívny vplyv na navrhované vtáčie územie môže vydať len vtedy, ak táto činnosť nebude mať negatívny vplyv na takéto územie z hľadiska jeho ochrany, pričom ak nie sú alternatívne riešenia pri negatívnom posúdení vplyvu, tak sa činnosť môže uskutočniť len vo verejnom záujme. Uvedené ustanovenie nie je v predmetnom texte záveru ani spomenuté, pričom práve ono rieši spôsob, akým sa povoľujú činnosti v navrhovaných vtáčích územiach, či iných území patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území. Z textu zámeru je pritom zrejmé, že k negatívnemu, až deštruktívnemu vplyvu na časť navrhovaného vtáčie územie Vihorlatské vrchy dôjde.

V takomto prípade, je možné činnosť povoliť len v prípade, ak neexistujú alternatívne riešenia navrhovanej činnosti. V texte zámeru sa so žiadnou inou alternatívou uskutočnenia a umiestnenia zábavného parku nepočíta, avšak prečo je tomu tak, sa z textu zámeru nedá dozvedieť (s výnimkou informácie uvedenej na strane 144, že Ministerstvo životného prostredia SR súhlasilo s jednovariantným posudzovaním činnosti). Nie je nijakým spôsobom odôvodnené, že neexistuje iný variant uskutočnenia činnosti v inej lokalite s nižším vplyvom na navrhované chránené vtáčie územie, pričom je podľa nášho názoru jednoznačné, že takýto variant sa nachádza minimálne umiestnením navrhovanej činnosti v lokalite mimo akýchkoľvek chránených území. V správe o hodnotení preto požadujeme podrobné a dôsledné zhodnotenie možnosti inej alternatívy uskutočnenia navrhovanej činnosti a to aj na základe presného definovania tvorby súboru kritérií a určenia ich dôležitosti na výber optimálneho variantu, spôsob výberu optimálneho (jediného) variantu a dôsledné zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu. Na určenie lokality a spôsobe jej využitia môžete využiť aj našich expertov.

Pripomienka č. 5

Na stranách 99 až 132 sú postupne vymenované mnohé výrazné negatívne vplyvy na životné prostredie, ktoré uskutočnenie výstavby vyvolá. Navrhovateľ sa v tomto nijakým spôsobom netají tým, že uskutočnením činnosti dôjde k výrazným vplyvom na životné prostredie a poukazuje na fakt, že sa jedná o politické rozhodnutie bez ohľadu na to, aké dopady uskutočnenie zámeru reálne spôsobí. Na základe toho požadujeme, aby súčasťou správy o hodnotení bolo dôsledné, podrobné a komplexné posúdenie a obsiahle zhodnotenie konštatovaných negatívnych vplyvov s detailným popisom všetkých dopadov, ktoré uskutočnením činnosti hrozia.

Na strane 128 textu zámeru sa uvádza, že *„Prevádzkou zábavného parku očakávame výrazný pozitívny vplyv na kvalitu a pohodu života obyvateľov dotknutého územia najmä z hľadiska zlepšenia situácie v sociálnej a kultúrnej oblasti. Vybudovaním komplexu služieb v jednotlivých zónach - kiná, bazény, kaviarne, obchody a iné, sa obyvateľom podstatne zvýši štandard poskytovaných služieb, za ktorými už nebudú musieť cestovať do iného okresu. Prílev návštevníkov do zábavného parku v riešenom území prispeje k nárastu tržieb nielen pre zábavný park, ale výrazne sa ovplyvní ekonomická situácia obyvateľov okolitých obcí a celého okresu Humenné.*

Jedným z najväčších pozitív zámeru, ktorý zvýši najmä kvalitu života obyvateľov v danej oblasti, je zvýšenie zamestnanosti priamym vytvorením pracovných príležitostí v zábavnom parku a rozvoju služieb v ostatných odvetviach - nepriamy nárast pracovných príležitostí.“.
a v súvislosti s dopravou.

„Doprava - prevádzkovanie zábavného parku si z hľadiska dopravnej infraštruktúry vyžaduje prestavbu príjazdových komunikácií ciest III. triedy na kategóriu C 11,5/70 a ich križovatiek s vybudovaním samostatných zaraďovacích pruhov. Všetky zásahy do cestnej infraštruktúry prispievajú k zlepšeniu organizácie dopravy v danom území a najmä k zlepšeniu technického stavu vozoviek ich prestavbou - priamy, pozitívny vplyv.“.

Domnievame sa, že uvedené informácie o pozitívnych vplyvoch sú zavádzajúce.

Ako uvádzame v pripomienke č. 1, navrhovateľ nijakým hodnoverným spôsobom nepreukazuje, že uskutočnením zámeru dôjde k naplneniu jeho optimistických očakávaní. Rovnako sa nedomnievame, že tak výrazný zásah do doterajšieho prostredia so všetkými jeho aspektmi bude mať jednoznačný a nespochybniteľný pozitívny vplyv na dotknuté obyvateľstvo. Požadujeme preto, aby správa o hodnotení dôsledne a podrobne zhodnotila predpokladaný vplyv zámeru na pohodu a kvalitu života obyvateľstva z tohto hľadiska, ako i z ekonomického a sociálneho hľadiska s podložením relevantných podkladov a štúdií, ktoré by potvrdzovali optimistické predpoklady uvedené v zámere, z hľadiska ekonomického i sociálneho.

Rovnako konštatovanie, že v súvislosti s dopravou bude mať realizácia zámeru pozitívny vplyv v súvislosti so zlepšením dopravnej infraštruktúry považujeme za zavádzajúce. Prevádzkovanie zábavného parku v prvom rade, v oblasti dopravy, neúmerne zvýši jej frekvenciu a intenzitu, z čoho plynie výrazné zvýšenie hluku v danej (doteraz pokojnej) oblasti, zvýšenie lokálneho znečistenia ovzdušia, zníženie bezpečnosti obyvateľov (keď zvýšenie intenzity dopravy bude mať priamy vplyv na zvýšenie úmrtnosti a zranení pri cestnej premávke) atď.

V zámere sa zároveň konštatuje a predpokladajú mnohé iné vplyvy, s ktorými sa však nijakým spôsobom zámer nevysporiadava a nehodnotí ich – pričom však napr. konštatuje, že už teraz sa očakáva rozširovanie navrhovaného golfového ihriska, sprístupnenie a rozšírenie cesty Porúbka – Vinné jazero, zintenzívnenie výrazne rušivých aktivít ako je jazda na štvorkolkách, motocykloch apod. (str. 132). Požadujeme preto, aby správa o hodnotení dôsledne zhodnotila všetky predpokladané vplyvy a dopady – a to predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé, vyvolané počas výstavby a realizácie.

Pripomienka č. 6

Na strane 132 sú uvedené navrhované opatrenia, ktoré by mali zmierniť, príp. vylúčiť uvedené negatívne vplyvy. Tieto opatrenia sú však navrhnuté a napísané tak všeobecným a ničnehovoriacim spôsobom, že nie je možné ich uskutočnenie reálne očakávať, príp. že nijakým spôsobom neovplyvnia konštatované negatívne vplyvy. Väčšinu z navrhnutých opatrení nie je možné nijakým spôsobom kontrolovať a to vzhľadom k všeobecnosti a vágnosti, s akou sú navrhnuté (napr. z ekostabilizačného opatrenia „posilniť pôvodnú nelesnú stromovú a krovinovú vegetáciu bioúpravami“ vôbec nie je jasné, akým spôsobom chce navrhovateľ posilniť pôvodnú nelesnú vegetáciu, koľko stromov a krov nelesnej stromovej vegetácie tým pribudne, čo sa rozumie pod slovom „bioúprava“ apod.), niektoré

z navrhnutých odporujú tomu, čo sa píše v ostatnom texte zámeru keď ekostabilizačné opatrenie „*Bezpodmienečne nutná ochrana nosných prvkov kvality súčasnej krajinnej štruktúry.*“ je v priamom rozpore s konštatáciou úplného zničenia väčšiny biotopov na predmetnom území uvedenom na strane 117. Iné z navrhnutých opatrení nie je možné z pozície navrhovateľa vôbec uskutočniť, ako je napr. opatrenie „*Ochranu najcennejších častí prírodného potenciálu územia zabezpečiť formou vyhlásenia za osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v regióne.*“, ktoré môžu z pozície svojho úradu vykonať len príslušné úrady životného prostredia.

Medzi opatreniami sa zároveň vôbec neuvádzajú tie opatrenia, ktoré predpokladá zákon o ochrane prírody v už citovanom ustanovení § 28, v prípade, ak sa povoľuje činnosť, ktorá má negatívny vplyv na navrhované chránené vtáčie územie, keď podnikateľ a právnická osoba vykonávajúci takúto činnosť sú povinní na vlastné náklady navrhnuť a vykonať opatrenia smerujúce k navráteniu poškodených alebo zničených biotopov európskeho významu alebo biotopov druhov európskeho významu a vykonať ich pred uskutočnením činnosti, ktorou budú poškodené alebo zničené, pričom takéto opatrenia pozostávajú - zo zabezpečenia výskumu smerujúceho k identifikácii nového územia porovnateľného s poškodenou alebo zničenou lokalitou a zo spracovania návrhu podľa § 54 ods. 9 písm. b) alebo

- z uskutočnenia činností smerujúcich k zabezpečeniu priaznivého stavu lokality s výskytom biotopov európskeho významu alebo biotopov druhov európskeho významu, alebo časti lokality porovnateľnej s poškodenou alebo zničenou lokalitou.

Požadujeme preto, aby správa o hodnotení dôkladne a podrobne zhodnotila a navrhla opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie, a to tak aby tieto opatrenia mali reálny a skutočný dopad, aby boli v zhode s platnými právnymi predpismi (vid' vyššie) a najmä aby reálne zmiernili negatívne vplyvy, ktoré zámer predpokladá.

Na záver si dovoľujeme uviesť, že realizácia uvedeného zámeru bude výrazným zásahom nielen do životného prostredia v dotknutom území a okolitom území, ale zároveň i výrazným cudzím prvkom v socioekonomickom a kultúrnom prostredí, ktoré sa doteraz vyvíjalo relatívne prirodzeným spôsobom. Vzhľadom k našim obavám, že takýto cudzí a umelý prvok môže vniesť mnohé negatívne prvky do súčasného kultúrneho a sociálneho prostredia (vrátane toho, že výrazne negatívnym spôsobom zasiahne do životného prostredia) a zároveň, že zámer predstavuje typ hodnôt, ktorý nám je cudzí a nevnímame ho pozitívne, si dovoľujeme vysloviť celkový nesúhlasný postoj k realizácii zámeru Zábavný park Vtáčie údolie.

S pozdravom

Viliam Bartuš
štatutár o.z.